Soysal'la edebiyata dair

Roman, öykü ve anlatı türlerinde eserler veren Mine Soysal, son yıllarda verimini gençlik edebiyatına odakladı. Çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatına emek veren Soysal edebiyata dair konuştuk

Edebiyat yayıncılığımızın ve okuma kültürümüzün gelişmesi için birçok sorumluluk üstlenen yazar Mine Soysal, ülke genelinde, üniversiteler, kütüphaneler ve eğitim kurumlarının işbirliğiyle edebiyat seminerleri ve söyleşileri düzenliyor. Kurucusu olduğu Günışığı Kitaplığı yayınevinin çatısı altında da faaliyetlerine devam eden Soysal ile 23'üncüsü düzenlenen İzmir Kitap Fuarı'nda tanıştık. "Gençlerin deneyim özgürlüğüne ihtiyacı var" diyen başarılı yazar Mine Soysal, sorularımızı da yanıtsız bırakmadı. İşte o keyifli röportajımız…

Bugüne dek on binlerce öğrenciyle interaktif tartışma programları gerçekleştirdiniz. Eyvah Kitap!'ta çocukların ve gençlerin kitap okuma eğilimlerini, Odada Yalnız'da ise gençliğin önemli sorunlarını öyküleştirdiniz. Eylül'de Aşklar gençler için yazdığınız ilk romandı. 2014'te ise gençlerle ON8'den yayımlanan Uzakta ile buluşmuştunuz. Kitaplarınızın hepsinde bir meseleye değindiniz. Gençler için yazmak kolay olmasa gerek. Bunu gözlem gücünüzle ilişkilendirebilir miyiz?

Bu bir seçim aslında. Gençlik, hem kendini tanımak, nasıl bir insan olmak istediğini keşfetmek için, hem de dünyanın, ülkenin, ailenin sorunlarıyla baş etmeyi öğrenmek için çok önemli bir süreç. Aynı zamanda en çok yalnızlaştığımızı sandığımız, yaşamı belirleyen her konuda en çok sevinç, isyan, keyif ya da kaygı biriktirdiğimiz bir dönem. Her şeyin apaçık görünmeye, anlaşılmaya başlandığı, ama yorumlamada, ifade etmede de özgürlüğün kısıtlandığı ilk dönem de. İlk gençlikte okunacak edebiyat kitaplarının bu badireleri atlatmayı kolaylayıcı, görünmez güçleri olduğuna inanıyorum. Yaşadıkları her ne olursa olsun, yalnız olmadıklarını, değişen duygularının, sorgulamalarının, çıkarsamalarının değerinin ve biricikliğinin farkına varmalarını önemsiyorum. Yetişkin dünyanın acımasız, hoyrat döngüsüne karşı büyürlerken, telaş etmeden zamanlarının keyfine varmalarını, büyüklerinin tersine de düşünebilmelerini, çılgınca hayaller kurmalarını ve inatla peşinden koşmalarını istiyorum. Genç insanların farkındalığı arttıkça, yaşama sevinçleri de, "ben de yapabilirim" güvenleri de yerine geliyor. Bunun sayısız örneğine tanık olduğum için belki de, öncelikle onlara yazmaktan vazgeçemiyorum.

YENİ PENCERELER AÇABİLMEK

Sayısız kitaplarınızla birçok ebeveyni ve çocuğu etkilediniz? Peki ya siz? Yazdıkça kendinizde değişimi hissettiğiniz, size temas eden öncelikli bir kitabınız var mı?

Her kitabın oluşma ve yazma süreci, insanda başka izler bırakıyor. Hepsinin yazarlık yolculuğumdaki yeri de, anlamı da farklı. Yine de yazdığım son roman olan Daralan'ın izleri daha çok taze, zihnimde daha önde sanırım. Yıllar içinde çocukların ve gençlerin okuma hak ve özgürlükleri için bir manifesto niteliği kazanan Eyvah Kitap! da biraz farklı bir yerde gönlümde. Bu kitabımın, sıklıkla buluştuğum yetişkinlere yeni pencereler açtığına, gençlerin kendilerine güven duymaları için güç verdiğine tanıklık etmek, beni çok mutlu ediyor.

Birçok önemli çalışmaya imza atan siz şöyle bir cümle kuruyorsunuz: "Her şeyi çocuklardan öğreniyorum." Çocuklar sizi ne konuda değiştirip, dönüştürüyorlar? Nasıl bir büyü bu?

Çocukların açık iletişim kurma becerisi öğreticidir. Önyargılarla zedelenmemiş zihinleri, en saf haliyle yaşama tutunma içgüdüleri, meraklarından fışkıran tükenmez soruları benzersiz bir yeniden düşünme ve yaşama sevincine bulanma olanağı sunar insana. Onlarla her konuda konuşmak, birlikte düşünmek, soru çağlayanları yaratmak ve cevaplara birlikte kafa yormak bana yepyeni anlamlar katıyor. Yetişkinlerin gündelik hayat içinde kaygılarla, önyargılarla sıkışıp daralan davranışlarının, örselenmiş hayallerinin dışında, çok renkli, özgür ve masum bir evrende kendimi onarma olanağı buluyorum. Bu sayede üretkenliğim de, çalışma azmim de, umudum da çoğalıyor.

GENÇ OKUR ARTIŞ GÖSTERİYOR

2017'de Daralan'la okurlarınızı selamladınız. Fuarın ilk günü 'İlkgençliğin Gelgitleri ve Daralan' başlıklı söyleşiyle Egeli okurlarınızla bir araya geldiniz. Bir yayıncı ve yazar gözüyle bakacak olursanız bu yıl fuarda çocuk ve gençlik edebiyatına gösterilen ilgiyi nasıl değerlendirirsiniz?

ON8 etiketiyle yayımlanan Uzakta adlı romanımdan sonra, birkaç yıldır İzmir Kitap Fuarı'na katılmamıştım. Son kitabım Daralan, beni Egeli okurlarımla yeniden buluşturduğu için elbette çok mutluyum. İzmir güneşi, ilkbahar neşesi, bereketi katıyor insana. Daha çok çocuğun ve gencin kitap fuarına gelmesi için okullara çok iş düşüyor. Daha geniş bir yelpazede çağdaş ve nitelikli edebiyat kitaplarıyla buluşmaları, sevdikleri yazarların etkinliklerine katılmaları entelektüel gelişimleri için değerli bir olanak. Ayrıca bu yıl koridorlarda, geçen yıllara oranla daha çok genç okur görmek benim için çok sevindirici oldu.

Mine Soysal diyor ki, "Edebiyatın insan hayatına doğrudan en büyük desteği duvarları yıkmasıdır. Hani yüksek bir duvarın önünde yürürsünüz de, çıkacağınız, duvarı aşacağınız tek bir yol yok gibi gelir size. Edebiyat, o dev gibi yüksek duvarlarda görünmeyen kapılar açıverir insana. İnsanın ne yapması gerektiğini bulabilmesini sağlayan, hayatta yürüyebilmesini sağlayan, küçücük görünmez izler bırakır." Peki, Mine Soysal edebiyat aşığı okurları için son kez ne söylemek ister, neler tavsiye eder?
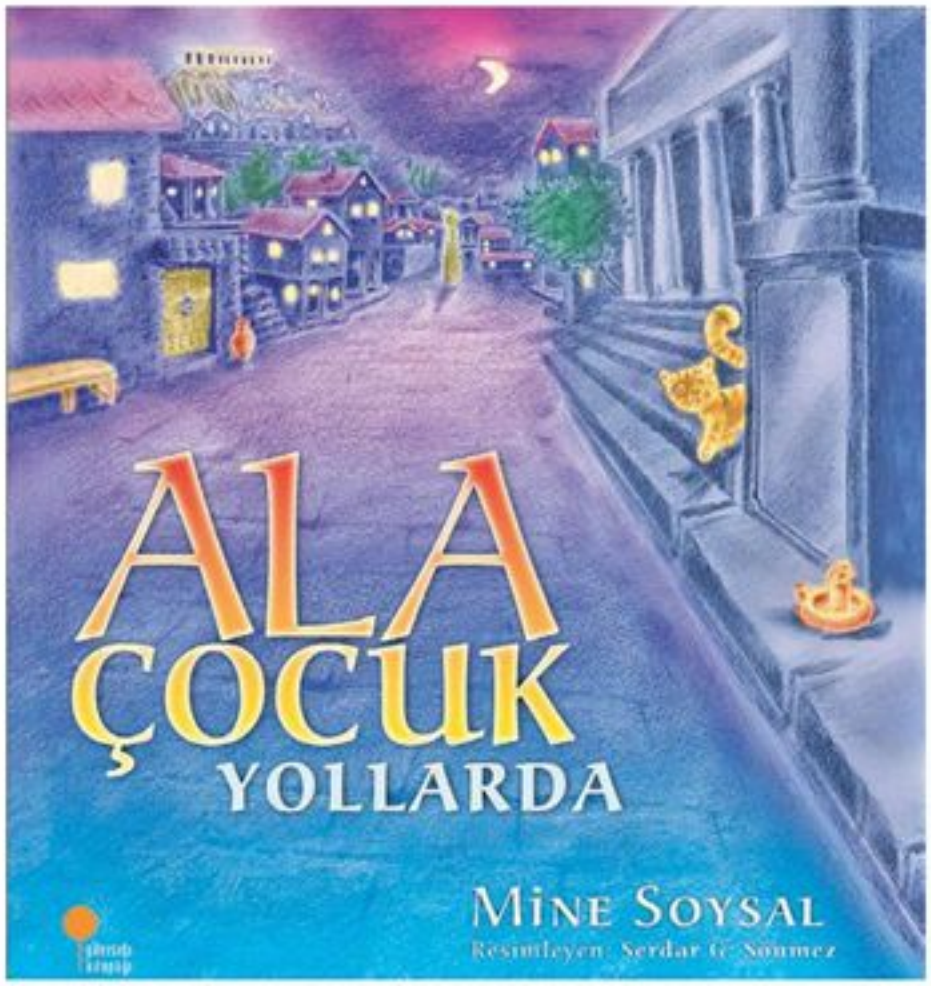
Her zaman söylediğimi tekrar etmek, hatırlatmak isterim: Edebiyat okurluğu bütünüyle bireysel bir yolculuktur; ne zaman başlayıp ne yönde ilerleyeceğini ancak insanın kendisi keşfeder. Bu uzun yolculukta okuduklarımız da, meraklarımız da değişir, gelişir, derinleşir. Bugün edebiyat okumakla arası iyi olmayan bir ergenin, yarın çok etkilendiği bir kitapla buluşması ve benzer kitaplar okuyarak gerçek bir okura dönüşmesi şaşırtıcı değildir, mümkündür. İç sesimizi dinlemeli, dikkatimizi çeken kitapların tadına bakmalı, hoşumuza gidenleri okumalıyız. Edebiyat okuyarak, kendimize ne muhteşem bir özgürlük alanı yaratabildiğimizi deneyimlemeliyiz. Sözünü ettiğim, yetişkinler için de, çocuklar ve gençler için de aynı değerde geçerli yeni bir anlam evrenidir. Üstelik hangi yaşta olursak olalım ona muhtacız.